

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel M¼d¼rl¼g¼

Aile ve İnternet

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

İnternet Kurulu

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü İnternet Kurulu'nun kamu ayağında yer alan kurumlardan biridir.

İnternet Kurulunun kuruluşundan bu yana kurulda yer almaktadır.

Kurulda yer almasındaki ana işlev aile ve çocukların internetin zararlarından korunması konusundaki duyarlılığına dayanmaktadır.

Bu nedenle güvenli internet (safer internet) kullanımı konusunda yapılan bilgilendirme, farkındalık yaratma ve yasal düzenlemelerde aile tarafında yer almaktadır. Bu durum Genel Müdürlüğün kuruluş yasası ve Anayasa'nın kendisine verdiği görev ve yetkiler doğrultusundadır.

İnternet Kurulu 2

İnternet Yasası'nın çıkartılması ve gözden geçirilmesi aşamalarında toplantılara etkin olarak katılmıştır, katılmaktadır.

Genel Müdürlüğümüz “internetin yasaklanması” gibi spekülatif tartışmaların dışındadır. Tam tersine güvenli internet kullanımını ailelerin ve çocukların toplumsallaşması için ve temel iletişim gereksinimleri için zorunlu ve gerekli görmektedir.

Dünya genelinde internetin sakıncalı kullanımlarını bilerek güvenli internet kullanımını konusunda geniş toplumsal öbekleri bilgilendirici yayınlar yapmaktadır.

Ailelerin bilinçli internet kullanımının önemini vurgulayan bir kamu spot filmi hazırlanmaktadır.

İşbirliği

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü, ailelerin gönderdiği Őikâyet mektuplarından hareketle, güvenli internet, internet kafeler, internet oyunları konusunda Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ile bilgi alış verişini içindedir.

Kamuoyunda “internetime dokunma” adıyla başlatılan “İnternet seçeneği olarak aile” olanağına geçilmesi konusunda etkin rol almıştır. Amacı yasaklamacılık olmadığı için bilim adamları, sivil toplum ve kamu kuruluşları temsilcilerinden oluşan bir kurul ile çocukların bedensel ve ruhsal gelişmesini önde tutan bir anlayışla hareket etmektedir.

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü diğer kamu kurum ve kuruluşları ile doğrudan ve/ya İnternet Kurulu bünyesinde oluşturulan çalışma grupları ile güvenli internet konusundaki çalışmalarını katılmaktadır. Genel Müdürlüğümüz aynı zamanda özel sektörün ve sivil toplum örgütlerinin bu konudaki çalışmalarına da katkı vermektedir.

İşbirliği 2

Milli Eğitim Bakanlığı ile İnternet Bilincinin artırılması konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

Adalet Bakanlığı ile internetin güvenli kullanımıyla ilgili hukuki düzenlemelere katkı sağlandı.

Avrupa Birliği birimlerinin düzenlediği “Güvenli İnternet” temalı toplantılara katılım sağlandı.

Aile Eğitimi Programı çerçevesinde medya okuryazarlığı bilincinin artırılmasına katkı amacıyla eğitim materyali hazırlandı.

İnternet Kafecileri Esnaf Odası ile diğer STK’ların düzenlediği çalışmaya destek verildi.

Dijital Oyunlar Federasyonu kuruluşu aşamasında bilgi desteği sağlandı.

İnternet Kullanımı ve Aile Araştırması

2007

Evren ve Örneklem

□ Araştırmanın Evreni

- Kentsel yerleşim birimlerinde yaşayan
- 26.582.232 kişi
(2000 genel nüfus sayımı)
(*Hane halkı teşkil etmeyenler hariç*)
- İnternet erişimine sahip/internet kullanan
- Anne babalar/18 yaş altı çocuklar

□ Araştırmanın Örnekleme

- İBBS (İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması)
2.Düzey (26 bölgeden) 26 il
- Ankara, İstanbul, İzmir, Adana ve Bursa dahil
- 2000 hane
- Anket sayısı: 4819 (2000 anne, 2000 baba, 819 çocuk)
- TÜİK'in katkısı

Örneklem 1

İl Adı	Örneklem Hacmi	Anket Sayısı
Adana	90	216
Ankara	280	639
Hatay	10	29
Kırıkkale	20	57
Van	10	22
Mardin	10	21
Antalya	70	170
Bursa	110	268
Şanlıurfa	20	40
Erzurum	20	44
Ağrı	10	24
Gaziantep	60	151
İstanbul	780	1839

İl Adı	Örneklem Hacmi	Anket Sayısı
Tekirdağ	10	22
Kocaeli	20	52
Balıkesir	20	52
İzmir	220	555
Aydın	10	21
Manisa	20	57
Kayseri	50	130
Konya	60	178
Malatya	30	68
Zonguldak	10	26
Kastamonu	10	22
Samsun	30	71
Trabzon	20	45
Toplam	2000	4819

Örneklem 2

- **Araştırmaya katılan bireyler**
  - Anne (% 41,5, Ort.yaş: 35)
  - Baba (% 41,5, Ort.yaş 39)
  - Çocuk (% 17, Ort.yaş 14)
- **Ebeveynlerin eğitim düzeyi**
  - % 36 Üniv./Y.okul mezunu (Her üç ailenin birinde en az bir kişi)
  - % 0.25 okur yazar değil
  - Annelerin eğitim düzeyi babalardan düşük
- **Diğer veriler**
  - Çocuksuz aileler (% 19,5)
  - Örneklem büyük kısmı 1-3 çocuk sahibi (% 76)
  - Çocukların % 45'i kız çocuğu
- **İnternet kullanan ailelerin gelir düzeyi**
  - 781 TL ve üzeri %86
  - 1581 TL üzeri %36

Bulgular: İnternet Kullanımı

- Evinde en az 1 bilgisayar bulunan aileler: % 68
- İnternet kullanan bireyler: % 77
- İnternet kullanımı
  - % 67,71 Bilgi edinme
  - % 42,12 Haber okuma
  - % 40,42 Eğitim, ders, araştırma
  - % 38,18 Haberleşme
  - % 2,12 Bahis oyunları oynama
  - % 2,39 İş
- Aile bireylerinin internet kullanımı (bir seferde)
  - %12 kul. 30 dk.altı
  - % 28,36 kul. 30 dk.– 1 saat
  - % 53 kul. 30 dk.– 3 saat
  - % 11 kul. 3 saatten fazla
- Günde en az 1 kez internet kullanımı (birey) % 51
- İnternet kullanmayan anneler: % 76.7
- İnternet kullanmayan babalar: % 22.8
- İnternet kullanmayan çocuklar: % 0.6

Bulgular: İnternetin İletişim Amaçlı Kullanımı 1

- İlkokul, ortaokul ve lise mezunu ebeveynler, yüksek lisans ve doktora mezunu ebeveynlere oranla internetten iletişim amaçlı olarak daha fazla yararlanmaktadır.
- Ebeveynlerin internet kullanım süreleri ve sıklıkları arttıkça internetten iletişim amaçlı yararlanma oranları artmaktadır.
- Ebeveynlerin yaşları arttıkça internetten iletişim amaçlı yararlanma oranları düşmektedir.
- İnterneti dosya ve program indirme, haber okuma, oyun oynama, müzik dinleme, film izleme, yeni insanlarla tanışma, sohbet etme amaçlarıyla kullanan ebeveynlerin, interneti diğer farklı amaçlar için kullanan ebeveynlere göre daha yararlı buldukları tespit edilmiştir.

Bulgular: İnternetin İletişim Amaçlı Kullanımı 2

- Çocukların internet kullanım süreleri arttıkça, internetten görüntülü ve sesli iletişim kurma, görüş ve düşüncelerini rahatlıkla dile getiren bir ortam bulma, tanıdıklarıyla uzun süre ve rahatça iletişim kurma açısından yararlanma düzeyleri de artmaktadır.
- İnterneti şu amaçlarla kullanan çocuklar, interneti diğer amaçlar için kullanan çocuklara göre daha yararlı bulmaktadır:
  - Vatandaşlık hizmetleri
  - Haber okuma
  - Oyun oynama
  - Müzik dinleme
  - Film izleme
  - Yeni insanlarla tanışma
  - Haberleşme
  - Sohbet etme

Bulgular: İnternetin İletişim Amaçlı Kullanımı ve Sorunlar 1

- İlkokul mezunu ebeveynler (diğerlerine kıyasla) internetin daha az soruna neden olduğu görüşündeler.
- Ebeveynlerin internet kullanım süreleri arttıkça, aileyle geçirilen zaman azalmakta, aile çevresinde uzaklaşmakta, yüz yüze iletişim engellenmektedir.
- Ebeveynlerin internet kullanım sıklığı arttıkça, aile ile geçirilen zaman azalmakta, çevrenin ebeveynin bilgisayar başında çok vakit geçirdiği şikayeti artmaktadır.
- Ebeveynlerin yaşları arttıkça, internet kullanımının aile bireyleri ve çevreyle ilişkili sorunları arttırdığı görüşü de artmakta.

Bulgular: İnternetin İletişim Amaçlı Kullanımı ve Sorunlar 2

- İnterneti eğitim/ders, alışveriş, bahis, bankacılık ve oyun amaçlı kullanan ebeveynler internetin daha fazla soruna neden olduğu görüşündeler.
Haberleşme amaçlı kullanan ebeveynler ise daha az soruna neden olduğu görüşündeler.
- Ailelerin gelir düzeyi arttıkça internetin Türkçenin düzgün kullanımına engel olduğu görüşü artmaktadır.
- İnterneti dosya indirme, oyun, müzik, film ve sohbet amaçlı kullanan çocuklar internetin daha fazla soruna neden olduğu görüşündeler.
- Çocukların internet kullanım süreleri arttıkça aileleri ile geçirilen zaman azalmakta ve internetin aile içi çatışmayı arttırdığı ve yüz yüze iletişimi engellediği görüşü de artmaktadır.

Bulgular: İnternetin Kullanımı ve Fiziksel Sorunlar

- İnternet kullanımına bağlı fizyolojik sorunlar
  - Göz yorgunluğu/göz kızarıklığı
  - Sırt/boyun ağrısı
  - Baş ağrısı
  - Eklem/kas ağrısı
  - Yorgunluk ve uykusuzluk
- En az yaşanan sorun: yemek yeme düzeni bozukluğu
- Babalar çocuklara göre daha sık fizyolojik sorunlar yaşıyor
- Fizyolojik sorun artışı
  - İnternet kullanım süresi
  - Yaş/eğitim düzeyi
  - Ailenin gelir düzeyi düşüklüğü
- Aile bireylerinin çoğu internet/bilgisayar kaynaklı fizyolojik sorunlara ve alınabilecek önlemlere dair yeterli bilgi sahibi değil
- Çocukların sorunlar/önlemler hakkında bilgi düzeyi düşük
- Eğitim seviyesi arttıkça bilgi düzeyi artıyor.

Bulgular: İnternetin Kullanımı ve Psikososyal Sorunlar

- Aile bireyleri internet/ bilgisayar kullanımına bağlı psikososyal sorunları oldukça az yaşadıklarını belirtmişlerdir.
- Psikososyal sorunların yaşanma sıklığı:
  - Çocuklar babalardan daha fazla
  - Babalar annelerden daha fazla
  - İnternet kullanım süresiyle artmakta
  - Yaş ve gelir düzeyi ile azalmakta
- Aile bireylerinin büyük çoğunluğunun internet/ bilgisayar kaynaklı psikososyal sorunlarla ilgili bilgi düzeyi düşüktür.
- Psikososyal sorunlarla ilgili bilgi seviyesi
  - Çocukların bilgi seviyesi ebeveynlerden daha azdır.
  - Ebeveynlerin bilgi seviyesi eğitim düzeyi ile artmaktadır.

Bulgular: Güvenlik ve Etik Boyutu (Tehlikeli İçerik)

- Güvenlik/etik konusunda en fazla tehlike oluşturabilecek içerikler
  - Pornografi içerikli siteler
  - Şiddet içerikli siteler
  - Terör ile ilgili siteler
  - Kumar oynama siteleri
- Orta gelir grubundaki çocuklara göre (alt gelir grubundakilere kıyasla) internet görüşmelerinde uygunsuz konuşmalar daha tehlikelidir
- Üst gelir grubundaki ailelerin çocuklarına göre (alt gelir grubundakilere kıyasla) pornografi içeren siteler daha tehlikelidir.
- Eğitim düzeyleri yüksek olan ebeveynlere göre verilere izinsiz erişim, şiddet ve terör, internette başkalarını rahatsız etme, yanlış bilgi verme, kumar, pornografi, alışveriş ve mesajlaşma daha fazla sorun teşkil etmektedir.

Bulgular: Güvenlik ve Etik Boyutu (Sorunlar)

- En önemli sorun: şiddet, terör ve pornografi içeriğiyle istem dışı karşılaşılması
- En az önemli sorun: kişisel bilgilerin izinsiz internette yayınlanması ve bundan kaynaklı zararlar
- Çocuklar internet kafeden bağlandıkça kimliği belirsiz kişilerce hakarete, tehdide ve ahlaksız teklife uğrama ihtimali artmaktadır.
- Çocukların yaşları arttıkça şiddet ve pornografi içeriğine istemsiz erişimleri artmaktadır.
- Ebeveynlerin internet kullanım süreleri arttıkça şiddet ve pornografi içeriğine istemsiz erişimleri artmaktadır.
- Ebeveynlerin internet kullanım süreleri arttıkça kimliği belirsiz kişilere ait hakaret, tehdit ve ahlaksız teklif ile karşılaşma oranları artmaktadır.

Bulgular: Güvenlik ve Etik Boyutu (Alınan Önlemler)

- Aile bireylerinin en çok başvurduğu önlemler:
  - Orijinal yazılım kullanma
  - Virüs temizleme programları
  - Casus yazılım önleme programları
- Aile bireylerinin en az başvurduğu önlemler:
  - İzleme yazılımları
  - Elektronik imza kullanma
- Babalar ve çocuklar anneye kıyasla daha çok önlem alıyor.
- Çocukların internet kullanım süreleri ve sıklıkları arttıkça önlem alma (güvenlik duvarı, önleyici programlar, dosya şifreleme, şifreleri karmaşılaştırma, dosya yedekleme) oranları artmaktadır.
- Ebeveynlerin eğitim düzeyi ve internet kullanım süreleri/sıklıkları arttıkça önlem alma eğilimleri artmaktadır.

Bulgular: İnternet Kullanımının Mekan Boyutu

- İnternete bağlanılan mekanlar
  - % 57,13 Ev
  - % 27,23 İşyeri
  - % 10,04 İnternet kafe
  - % 3,76 Okul
  - İnternet kafeden en çok bağlananlar çocuklardır.
- Çocuklar evden bir seferde :
  - % 5 - 30dk.dan az bağlanıyor
  - % 8,5 - 5 saatin üzerinde bağlanıyor
  - % 80 - 1-5 saat arası bağlanıyor
- Evden bağlanan çocukların % 82'si günde en az bir kez 1-5 saat arası internete bağlanıyor.
- Erkek çocuklar kız çocuklara kıyasla internet kafeleri daha çok tercih etmektedir.
- Çocukların akademik başarı düzeyleri yükseldikçe internete kafeden bağlanma oranları da düşmektedir.

Bulgular: İnternet Kafeler

- Aile bireylerinin internet kafelere ilişkin görüşleri:
  - Kafelerde öğretmen gibi bir danışman bulunması gerekliliği,
  - Web sitelerinin yeterince denetlenmemesi,
  - Çocukların kötü alışkanlıklar edinmesine neden olması,
  - Genellikle oyun amaçlı kullanılması,
  - Sağlıklı iletişime engel olması,
  - Akademik başarıyı etkilemesi,
  - Fiziksel koşulların insan sağlığına uygun olmaması,
  - Çocukların boş zamanlarını internet kafede geçirmelerinden duyulan tedirginlik.
- Çocuklar internet kafeler hakkında ebeveynlerine kıyasla daha olumlu düşünmektedirler.
- Düşük gelirli aile bireylerinin internet kafeler hakkında düşünceleri daha olumsuzdur.

Değerlendirme ve Öneriler

- ❑ Özellikle annelerin internet kullanımını hakkındaki farkındalıkları arttırılmalıdır.
- ❑ Hem ebeveynlerin hem de çocukların sorunlar ve alınacak önlemler hakkında bilgileri yetersizdir. Anne-baba eğitimi ve çocuklara okulda verilecek eğitimlere önem verilmelidir.
- ❑ Çocuklar tehlikelere daha açık durumdadır. Bu konuda yasal tedbirler alınmalıdır.
- ❑ Çocuklar interneti etkin kullanmakta ve daha çok evden bağlanmaktadır.
- ❑ İnternete bağlanma anne-baba kontrolünde olmalıdır.
- ❑ Evde bilgisayar ortak kullanım alanında olmalıdır.
- ❑ Çocukların internetten kurduğu iletişim takip edilmelidir. İlgili programlar kullanılmalıdır.
- ❑ Güvenlik ve etik konusunda siteler hazırlanmalıdır.

Değerlendirme ve Öneriler 2

- ❑ İnternette Türkçenin düzgün kullanılmasını sağlayan mekanizmalar kurulmalıdır.
- ❑ Lisanslı yazılım kullanılması ve lisans bedellerinin düşürülmesi için rekabet ortamının sağlanması gerekmektedir.
- ❑ Teknoloji ile daha çok çalışmak yerine kısa süreli ve verimli kullanımı araştırılması ve toplumun yaşam tarzı ile internet uyumlaştırılmalıdır.
- ❑ İşyerinde internet kullanımının aralıklarla ve daha sağlıklı bir şekilde planlaması sağlanmalıdır.
- ❑ İnternet kafelerin birer eğitim, kültürel etkinlik ve diyalog merkezi olmasını sağlamak için projeler geliştirilmelidir.
- ❑ Teknoloji alanındaki gelişmelerle ilgili kısa ve uzun vadeli programlar geliştirilmelidir.

Türkiye’de Aile Yapısı Araştırmasında Ailenin İnternet Kullanımı

2011

Örneklem Türü ve Büyüklüğü

Çok aşamalı, olasılıklı, küme örnekleme

Örneklem, kır, kent ve bölge

(İBBS 1 kapsamında 12 bölge, 81 ilden)

üç büyük il düzeyinde tahmin verecek şekilde tasarlanmıştır.

Türkiye genelinde 12.056 geçerli hane anketi yapılmıştır.

(İkame uygulanmamış 16 500 adres seçilmiş

12. 056 hanede anket uygulaması olmuştur.)

Bu hanelerde 18 yaş üstü 23.379 kişi ile görüşülmüş,

39.438 bireyin bilgisi toplanmıştır.

İnternet Bağlantısı Olan Haneler

	Evet (%)	Hayır (%)	Toplam
Türkiye	34,2	65,8	100
YERLEŞİM YERİ			
Kent	41,6	58,4	100
Kır	14,8	85,2	100
SOSYO-EKONOMİK STATÜ			
Alt	14,5	85,5	100
Orta	41,4	58,6	100
Üst	66,8	33,2	100

Hanelerin yüzde 34,2'sinde internet bulunmaktadır.

Bu oran kentte 41,6 iken, kırsal kesimde 14,8'dir.

İnternet Kullanma Alışkanlığı

	Her gün kullanıyorum	Sıklıkla kullanıyorum	Arada bir kullanıyorum	Hiç kullanmadım	Toplam
Türkiye	13,8	4,0	16,9	65,3	100,0
YERLEŞİM YERİ					
Kent	17,3	5,0	20,2	57,5	100,0
Kır	5,0	1,8	8,9	84,3	100,0
CİNSİYET					
Erkek	17,9	5,2	20,0	56,9	100,0
Kadın	9,6	2,8	13,9	73,7	100,0
SOSYO-EKONOMİK STATÜ					
Alt	3,8	1,7	10,9	83,6	100,0
Orta	16,1	5,2	21,7	57,0	100,0
Üst	37,4	8,6	22,2	31,8	100,0

İnternet Kullanma Alışkanlığı–Yaş Grupları

	Her gün kullanıyorum	Sıklıkla kullanıyorum	Arada bir kullanıyorum	Hiç kullanmadım	Toplam
YAŞ GRUBU					
18-24	26,7	9,5	32,9	30,9	100,0
25-34	22,2	5,6	24,4	47,8	100,0
35-44	15,1	4,3	19,6	61,0	100,0
45-54	7,9	2,5	11,4	78,2	100,0
55-64	4,4	1,1	5,5	89,1	100,0
65+	0,5	0,1	1,3	98,0	100,0

İnternet Kullanımı- Değerlendirme

Mevcut Bulgu	Yapılanlar	Yapılacaklar
<p>Türkiye’de toplam nüfusun yüzde 65,3’ü hiç internet kullanma alışkanlığına sahip olmadığını söylemektedir. Kadınlarda ise bu oran yüzde 73,7’ye ulaşmaktadır. Bilgi çağında ailelerin internet konusunda bilgilendirme ihtiyacının bulunduğu bir göstergesidir.</p>	<p>Aile Eğitimi Programı (AEP) kapsamında internet kullanımına ilişkin konular bulunmaktadır.</p>	<p>İnternet kullanmaya yönelik olarak, AEP çerçevesinde eğitim verilecektir. AEP’nin ülke çapında yaygınlaştırılması sağlanacaktır.</p>
<p>Kenttekiler kıra, erkekler kadınlara, üst sosyoekonomik statüdekiler alt sosyoekonomik statüdekilere göre daha çok internet kullanma alışkanlığına sahiptir.</p>		

Teşekkürler

16 Mayıs 2012

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü

